

چگونگی تشویق صحیح مردم به مشارکت در حوزه سلامت

مقدمه

اجتماعی شدن سلامت موضوع جدیدی نیست. سازمان جهانی بهداشت در دوره‌های مختلف به این موضوع تاکید کرده که باید مورد توجه تمام مدیران نظام سلامت در کشورهای مختلف قرار گیرد. اجتماعی شدن سلامت به این معنی است که مردم باید در راستای سلامت خود مشارکت کنند. وقتی سبک زندگی مردم اصلاح شود، پیامد آن کاهش هزینه‌های درمانی خواهد بود. مشارکت، اساس زندگی بشری است و یکی از حقوق بنیادی انسان به شمار می‌آید. انسان موجودی هوشیار است و باید آگاه و خودهدایتگر باشد. از سوی دیگر، انسان موجودی اجتماعی است و در جامعه به دنیا می‌آید، در آن زندگی می‌کند و مهارت‌های زندگی را در کنار دیگران

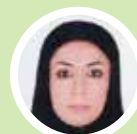
وحیده باهوش

مدیر مرکز آموزش بهورزی
دانشگاه علوم پزشکی بهبهان

فاطمه شاهینی سوق

کارشناس ارشد مدیریت
دانشگاه علوم پزشکی بهبهان

اهداف آموزشی

امید است خوانندگان محترم پس از مطالعه مقاله:

- اهمیت مشارکت در حوزه سلامت را توضیح دهند.
- مفهوم توسعه پایدار را بیان کنند.
- نهادهای غیررسمی و نقش آن‌ها در توسعه سلامت را شرح دهند.
- یکی از اهداف اساسی مراکز توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت را ذکر کنند.
- عواملی را که در تشویق صحیح مردم به مشارکت در حوزه سلامت نقش دارند؛ نام ببرند.

الف) نهادهای غیررسمی:

نهادهای غیررسمی یکی از قالب‌های مشارکتی مردم در فرایند توسعه اجتماعی هستند. از جمله مصادیق نهادهای غیر رسمی می‌توان آداب و رسوم، میثاق‌های خانوادگی، دلبستگی‌های قومی و قبیله‌ای، اقدام‌های محلی و قواعد دینی و مذهبی اشاره کرد. نهادهای غیر رسمی می‌توانند به ادغام اجتماعی، انسجام اجتماعی و پاسخگویی کمک کنند. به عبارت دیگر توسعه اجتماعی منوط به مشارکت قومیت‌ها بر پایه پذیرش موجودیت فرهنگی آن‌ها است و در این مورد توجه به شناخت اقوام و احترام به فرهنگ آن‌ها و تقویت مشارکت قومیت‌ها ضروری است.

«ولن» می‌گوید مشارکت مردمی، یعنی همراهی کسانی که امر توسعه بر نحوه زندگی آنان تأثیر می‌گذارد یا به عبارت دقیق‌تر، مشارکت بهره‌برداران توسعه، کلید موفقیت هر اقدامی است که به منظور نیل به توسعه انجام می‌شود. هدف توسعه نیز داشتن جامعه‌ای سالم است که در این میان نقش مشارکت مردم در فرآیند توسعه قابل توجه است.

ب) مراکز توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت:

می‌توان نقش مردم در ارائه خدمات سلامت را به شکل دخالت اعضای یک اجتماع در پروژه‌ها به منظور حل مشکلات خودشان تعریف کرد. مشارکت و همکاری مردم، مقبولیت پروژه‌ها را افزایش داده و باعث می‌شود مردم در فرآیند امور، مشارکت داشته و بر کیفیت اجرای طرح‌ها و تداوم و پایداری آن‌ها بیفزایند. افزایش مشارکت مردم در حل مشکلات‌شان، یکی از اهداف اساسی مراکز توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت است. این مراکز در راستای شناسایی نیازهای مردم و جلب مشارکت مردم و دانشگاه برای حل مشکلات و حرکت در مسیر توسعه همه جانبه و ارتقای سلامت مردم فعالیت دارند و راه رسیدن به این اهداف را در استفاده از رویکرد تحقیق مشارکتی اجتماع محور قرار داده‌اند.

ج) رسانه و سلامت:

رسانه با توجه به قابلیت‌های بی نظیرش می‌تواند به

می‌آموزد و توانمند می‌شود.

مسأله بعدی مشارکت مردم در توسعه زیرساخت‌های نظام سلامت است. وقتی نرخ مولید افزایش یافت و آموزش و پرورش با کمبود فضای آموزشی مواجه شد، این کمبود با مشارکت مردم برطرف می‌شود. امروز به سمت میانسالی پیش می‌رویم و در نتیجه توسعه مراکز خدمات جامع سلامت یکی از الزام‌های جدی است که باید انجام شود. بخشی از این کار بر عهده دولت است و بخشی دیگر نیاز به مشارکت مردم دارد.

مشارکت مردم اساس توسعه اجتماعی

توسعه اجتماعی مستلزم مشارکت‌های مردمی در ابعاد مختلف است. در فرآیند توسعه اجتماعی، مشارکت آحاد جامعه مدنظر است و شهروندان قطع نظر از تعلقات قومی و گرایش‌های اعتقادی شان، امکان می‌یابند تا با توجه به صلاحیت و توانمندی ذهنی شان، در تمام پدیده‌ها و متغیرها اثر گذار باشند.

توسعه در بسیاری از موارد حتی آداب و رسوم و عقاید مردم را نیز در بر می‌گیرد. سازمان ملل متحد در دهه ۱۹۷۰ توسعه اجتماعی را به عنوان ظرفیت بیشتر ساختار اجتماعی به منظور ایجاد تغییرات مطلوب در سطح زندگی تفسیر کرد. توسعه اجتماعی بیشتر ناظر بر شرایط مطلوب آموزشی، بهداشتی، فقرزدایی، گسترش عقلانیت و بهزیستی اجتماعی است.

میزان امید به زندگی، میزان مرگ و میر، توزیع عادلانه درآمد از دیگر شاخص‌های توسعه اجتماعی است. همچنین توسعه اجتماعی مترصد اهداف انسان‌گرایانه‌ای مانند آزادی، برابری، صمیمیت، عدالت، امنیت، صلح، انسجام و وحدت است و به عبارتی مروج و مشوق نهادهای اجتماعی و نظم اجتماعی انسانی شده است.

عنوان یک مکانیسم ارتباطی نقش مهمی را در زمینه سلامت ایفا کند. رسانه همواره در نمایش و معرفی تازه‌ترین نوآوری‌های پزشکی، تغییر در رفتار سلامت، تولید اطلاعات سلامت، نمایش تصاویر مربوط به سلامت، سبک زندگی، دارو و درمان و بیماری سهیم بوده است. رسانه‌های جمعی قدرت قابل توجهی در ساختن اولویت‌ها، این که ما باید به چه مسایلی، چگونه بیندیشیم و چارچوب‌بندی کردن مسایل دارند. نمایش‌های رسانه‌ای، باورها و ادراک‌های افراد از بیماری‌ها و سلامت را می‌سازند یا بر آن‌ها تأثیر می‌گذارند و این باورها و ادراک‌ها به نوبه خود رفتار سلامت فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهند. اهمیت این مهم باید در برنامه‌های آموزش سلامت

و کمپین‌های تبلیغاتی، حمایت رسانه‌ای و حتی فعالیت‌های آموزش سلامت لحاظ شود. بنابراین محققان حوزه سلامت و رسانه باید به مطالعه اولویت‌ها، تصاویر و اظهاراتی که در رسانه به نمایش گذاشته می‌شود بپردازند، همچنین واکنش مخاطبان رسانه به پیام‌های آن را نیز مورد توجه قرار دهند. حرفه‌گرایان و دست‌اندرکاران امر بهداشت به قدرت رسانه برای بهبود و ارتقای سلامت جامعه پی برده‌اند. راهبردهای رسانه‌ای از جمله حمایت رسانه‌ای، تبلیغات معکوس، ارتباطات مخاطره، بازاریابی اجتماعی و به ویژه ارتباط از طریق منابع معتبر، همگی راهبردهای سلامت جامعه را حمایت می‌کنند و جزو فعالیت‌های مهم سلامت همگانی به شمار می‌آیند.

کلمات کلیدی: مشارکت، توسعه، سلامت و رسانه

نتیجه‌گیری

مشارکت با زندگی انسان پیوند عمیقی داشته و اقدامی حیاتی و سازنده است که به نقش فعال و خلاق و اثربخش مردم توجه دارد و هر جامعه‌ای توفیق دستیابی به آن را داشته باشد، ثمرات ارزشمند آن را خواهد چشید. امروزه به دلیل گسترش روز افزون بیماری‌ها لازم است به حوزه سلامت توجه شود، یکی از عواملی که می‌تواند در کاهش هزینه‌های سلامت موثر باشد، مشارکت مردم است که لازمه این امر تشویق صحیح مردم به مشارکت است. نتایج مطالعه نشان می‌دهد که در تشویق صحیح مردم به مشارکت در حوزه سلامت داشتن سواد، شغل، بیمه، اینترنت، رسانه‌های صوتی، تصویری و نوشتاری، دولت‌ها و خود مردم نقش دارند.

منابع

به این موضوع امتیاز دهید (تا ۱۰۰)
کد موضوع ۹۹۲۱
پیامک ۳۰۰۰۷۲۷۳۱۰۰۱
نحوه امتیازدهی:
امتیاز- شماره مقاله
مثال: اگر امتیاز شما
۸۰ باشد (۸۰-۹۹۲۱)

- * امینی، علیرضا و حجازی آزاد، زهره. ۱۳۸۶. تحلیل و ارزیابی نقش سلامت و بهداشت در ارتقای بهره‌وری نیروی کار در اقتصاد ایران، فصلنامه پژوهش‌های اقتصادی ایران، شماره ۳۰، دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی.
- * بیاتی، محسن؛ اکبریان، رضا؛ کاوسی، زهرا؛ صدرایی جواهری و همکاران. ۱۳۹۱. تعیین کننده‌های اقتصادی- اجتماعی سلامت در کشورهای غرب اقیانوس آرام: تحلیل داده‌های ترکیبی، فصلنامه علمی- پژوهشی رفاه اجتماعی، سال دوازدهم، شماره ۴۷.
- * جعفری، حمید و کریمی، سعید. ۱۳۹۱. تأثیر آزادی اقتصادی بر شاخص‌های سلامت: مقایسه ایران با سایر کشورهای خاورمیانه، دومین سمینار اقتصاد سلامت.

* Abedi S.A.(2006). The place of foster in development with emphasis on participation. Journal of Rural and Development, 137-169

* Piran P. (2003). Social development and its necessity in Iran. Journal of social Welfare 10: 121-154

* Cline, R. J., & Haynes, K. M. (2001). Consumer health information seeking on the Internet: The state of the art. Health Education Research, 16(6), 671